

פרידה

הרב יוסי גמליאל

א.

יש משפט כזה, 'חסידים לא נפרדים'. הוא עלה לי בכמה מן הפרידות הקודמות בחיי, ויש בו משהו מנחם, יש בו אמת נצחית שמוכנה להיות חצופה ונועזת, ולהתכחש למציאות, למרחק, לעומסי החיים. אבל בשנים האחרונות הואר לי שהמשפט הזה עשוי להיות החמצה גדולה. פרידה איננה משהו שצריך להתכחש אליו; היא חומר חיים. היא אירוע. היא כואבת, אבל הנה הינה.

הפרידה היא לרגעים גדולה. ולרגעים קטנה. לרגעים דרמטית. לרגעים פרוזאית. לרגעים מכסה בתקווה על הפער שנפער, 'עוד ניפגש', 'עד הפעם הבאה', לרגעים משקפת בכאב את העובדה הפשוטה: אני הולך, אני עוזב.

ב.

כתיבה על פרידה מעלה בי, באופן מעט אסוציאטיבי, קטע שכתב הרב שג"ר, קטע שהילך עלי קסם והוא אולי אחד הטקסטים הראשונים שלו שקראתי, ואולי בעצם הוא גם אחד מן הגרעינים שנבטו ותוכי והביאו אותי לכאן אחרי הרבה שנים של געגוע וחלום.

פרידה.

כמו בשיר של לאה גולדברג, אנחנו חוזרים, קופצים ליתר דיוק היישר מחום הקיץ וחוויות החופש הנלוות לו, לקרירות הסתיו המעוררת בנו רטט, ציפיות, ואולי גם חרדה של סיום שנה, של הזמן החולף... 'ומישהו בא ואמר/ כבר קרבים הימים הנוראים/

הקייץ עבר/ ובגן נשר האגס/ לתוך עשב מצהיב.../ הקייץ היה קצר/
 וקצר עוד ממנו/ היה האביב/ בעיר מחכים לנו לימים נוראים'. זהו
 שיר פרידה מהקייץ הקצר ומהאביב הקצר עוד יורץ התחושה הינה
 של סוף, תזווה ופרידה. כולם אורזים, בעיר מכים לנו לימים
 נוראים. ברור שהקייץ הקצר והאביב הקצר ממנו, עם תחושת
 העזיבה והעזובה, הינם מטפורה לפרידה עמוקה יותר...¹

הקטע הזה שבה את ליבי. מעולם לא קראתי משהו דומה לזה: כנות, רגישות,
 פואטיקה, פסימיות, געגועים, וכל זה בפתח דרשה לימי אלול של רב שרק
 שמעתי את שמעו.

אני מרגיש שהמפגש שלי עם הטקסט הזה הוא כמו כמוסה שמכילה הרבה
 מהקשר שלי לרב שג"ר, וכיום - לישיבה. משהו בישיבת שיח קסם לי שנים
 רבות. איזושהי אצילות ששורה בעמקי הדברים, איזושהו רטט חיים אמיתי.

והנה גם אני עכשיו אורז. הקייץ היה קצר, האביב היה קצר עוד יותר, חלפו עברו
 שלוש שנים. האגס המצהיב של הרב שג"ר התחלף בעשבים המצהיבים על
 מורדות הואדי שמתחת לישיבה. והזמן נדחס, ובעיר מחכים לנו לימים נוראים.

ג.

הייתי שמיניסט במקו"ח כאשר ערב אחד נכנסו שני אברכים צעירים, אחד בשם
 אלחנן ניר והשני בשם נעם סמט, לשבת ולשכנע את המקוחניקים הזחוחים
 שהיינו לבוא לשיח. דברו על הרב שג"ר (שזכיתי כבר לשמוע ממנו שיעור אחד
 אי אז), על כנות בעבודת ה', סיפרו סיפורים. ואני זוכר את עצמו אומר: זה
 נשמע משהו אמיתי, זה נשמע מקום שהייתי רוצה לגעת בו, אבל בטח לא
 עכשיו. אני עוד אגיע לשם.

13 שנים אחרי, טלפון מהרב נעם. איזושהו מעגל נסגר בתוכי, והיה לי ברור
 שאני מגיע לשיח. משהו בהגעה לישיבה היה קצת כנגד כל הסיכויים. חשבנו

¹ שובי נפשי, עמ' 14-15.

שתיווצר חבורה צעירה משמעותית ולא נרשמו בכלל תלמידים (רק אח"כ הבנתי שזה עניין שבשגרה...), כל הישיבה עברה פירוק מינוף ובנייה ולא היה לנו עדיין בית בגבעה, ובכל זאת, משהו בי היה פשוט חייב להגיע לישיבה. להיות חלק ממנה.

אני חושב היום שמהו בי היה תלמיד בישיבה לא פחות מר"מ ואיש צוות. הישיבה הייתה לי כבית. בית שכשהגעתי אליו ידעתי שהתגעגעתי אליו שנים רבות, שבעצם הוא היה שם עבורי הרבה שנים. אני מודה לקב"ה (וגם לרב נעם שהיה השליח) על הזכות לממש בחיים ביתיות שכזו. לא היה רחוק שאשאר צרכן-מרחוק של תורת הישיבה, כמו רבים וטובים היום בעולם. אבל באתי. וזה שינה הכל.

ד.

אני עומד היום נבוך. מרגיש שאני עוזב בית. ברור לי שאשאר קשור לכאן איכשהו, שאמשיך לינוק מהישיבה, כי זה הבית שלי. כי אין לי פרנסה ואין לי חיות בלי הישיבה שלנו. ובכל זאת, הדרך שלי נמתחת לאופק אחר.

אני מתפלל על זה.

ה.

אני מלא הודיה לקב"ה שזיכה אותי להיות חלק מצוות קסום ונפלא שנמצא בישיבה. צוות שהוא חברים לעבודת ה' אבל גם חברים סתם; צוות מלא לב, מלא רוח, מלא כישרון ומלא געגועים שממשיכים ומניעים את המקום האהוב הזה יום יום. וְלִי מֵהַ יְקָרוֹ רֵעִיף אֶ-לִּמָּה עֲצָמוֹ רְאִשֵׁיהֶם (תהלים קלט, יז). תודה לרב יאיר, לרב נעם, לרב אורי, לרב אחיה, לרב בניה, לאיתן, לר' אלחנן, לזוהר, לאודי ולשאר החברים שבצוות.

אני רוצה לומר לכל התלמידים, בהווה ובעבר (וגם בעתיד), שהמעין של הישיבה מפכה תורת אמת. תורה ועבודת ה' מונחות בקרן זוית, כל הרוצה

ליטול יבוא ויטול. 'רבי חזקיה ר' כהן בשם רב עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל שראת עינו, ולא אכל' (ירושלמי קידושין פ"ד הי"ב). כולנו בני חבורה וכולנו בני-ברית, אני מתפלל שנמשיך את ההתקשרות, הלימוד והחברות. כמובן שביתנו במעלה גלכוע מחכה לכם, אהובים שאתם.

ו.

"והנה כאן, רעי היקרים, על חוף הים, בא לבסוף הקץ לאחיותנו בארץ התיכונה. היו שלום! לא אומר לכם: אל תבכו; כי לא כל הדמעות רעות הן" ... והמפרשים נפרשו, והרוח נשבה, ואט-אט החליקה הספינה במורד המפרץ האפור הארוך...²

עוד ניפגש, ויהיה לנו טוב

אוהב ומתגעגע

יוסי

² שר הטבעות, שיבת המלך, עמ' 991.